

Cuprins

TITLUL I. INSTITUȚIILE POLITICE	1
TITLUL II. PUTEREA ORGANIZATĂ STATAL	3
Capitolul I. Teorie generală	3
<i>Secțiunea 1. Caracterizarea puterii organizate statale</i>	<i>3</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Trăsăturile puterii organizate statale</i>	<i>4</i>
§1. Puterea de stat, formă a puterii	4
§2. Caracterul organizat	4
§3. Unicitatea	5
§4. Caracterul de constrângere	5
§5. Suveranitatea	6
Capitolul al II-lea. Separația puterilor în stat	9
TITLUL III. PARTIDELE POLITICE	14
Capitolul I. Apariția partidelor politice	14
Capitolul al II-lea. Conceptul de „partid politic”. Funcțiile partidelor politice	18
<i>Secțiunea 1. Trăsături definitorii</i>	<i>18</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Definiții ale partidelor politice</i>	<i>20</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Funcții ale partidelor politice</i>	<i>20</i>
Capitolul al III-lea. Clasificări ale partidelor politice	23
Capitolul al IV-lea. Sisteme de partide. Clasificări	26
Capitolul al V-lea. Partidele politice în România	28
<i>Secțiunea 1. Reglementare</i>	<i>28</i>
§1. Norme constituționale de referință	28
§2. Norme infraconstituționale de referință	30
<i>Secțiunea a 2-a. Organizarea partidelor politice</i>	<i>30</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Înregistrarea partidelor politice</i>	<i>31</i>
<i>Secțiunea a 4-a. Funcționarea partidelor politice</i>	<i>32</i>

<i>Secțiunea a 5-a. Finanțarea partidelor politice</i>	39
<i>Secțiunea a 6-a. Încetarea activității partidelor politice</i>	41
§1. Modalitățile de încetarea a activității partidelor politice	41
§2. Constatarea neconstituționalității partidelor politice	41
§3. Dizolvarea pe cale judecătorească a unui partid politic	44
§4. Limite ale libertății de asociere în partide politice	45
TITLUL IV. TEORIA STATULUI	53
Capitolul I. Definiția și elementele statului	53
<i>Secțiunea 1. Noțiunea de stat</i>	53
<i>Secțiunea a 2-a. Elementele statului</i>	54
<i>Secțiunea a 3-a. Autoritățile (instituțiile) statului</i>	56
Capitolul al II-lea. Forma statului	58
<i>Secțiunea 1. Noțiune</i>	58
<i>Secțiunea a 2-a. Forma de guvernământ</i>	58
§1. Definiție	58
§2. Clasificare	58
<i>Secțiunea a 3-a. Regimul politic</i>	60
<i>Secțiunea a 4-a. Structura de stat</i>	60
§1. Noțiune	60
§2. Formele structurii de stat	60
§3. Împărțirea internă a statului sau structura administrativ-teritorială	62
Capitolul al III-lea. Caracterile statului român	65
TITLUL V. SISTEMUL ELECTORAL	69
Capitolul I. Considerații generale	69
Capitolul al II-lea. Drepturile electorale ale cetățenilor români	73
<i>Secțiunea 1. Dreptul de vot</i>	73
<i>Secțiunea a 2-a. Dreptul de a fi ales</i>	74
<i>Secțiunea a 3-a. Dreptul de a alege și de a fi ales în Parlamentul European</i>	75

Capitolul al III-lea. Scrutinul	77
<i>Secțiunea 1. Concept</i>	77
<i>Secțiunea a 2-a. Sistemul majoritar</i>	77
§1. Caracterizare	77
§2. Scrutinul majoritar uninominal	77
§3. Scrutinul majoritar de listă (plurinominal)	79
<i>Secțiunea a 3-a. Sistemele electorale cu reprezentare proporțională</i>	80
<i>Secțiunea a 4-a. Sisteme mixte</i>	81
§1. Caracterizare	81
§2. Clasificare	81
 Capitolul al IV-lea. Organizarea și desfășurarea alegerilor în România	 82
<i>Secțiunea 1. Alegerile pentru Parlament</i>	82
§1. Scrutinul	82
§2. Aducerea la cunoștință a datei alegerilor. Campania electorală	82
§3. Circumscripțiile electorale. Colegiile uninominale	83
§4. Birourile electorale. Oficiile electorale	84
§5. Secțiile de votare	88
§6. Registrul electoral	88
§7. Listele electorale	89
§8. Candidaturile	90
§9. Desfășurarea votării	91
§10. Stabilirea rezultatelor votării	92
§11. Constatarea rezultatelor alegerilor	93
11.1. Stabilirea pragului electoral	93
11.2. Stabilirea coeficientului electoral la nivel național	94
11.3. Repartizarea mandatelor de deputat, respectiv de senator	95
§12. Publicarea rezultatelor alegerilor	98
§13. Alegerile parțiale	98
<i>Secțiunea a 2-a. Alegerile pentru Parlamentul European</i>	99
§1. Listele electorale. Competențe ale Autorității Electorale Permanente	99
§2. Candidaturile	100
§3. Desfășurarea votării	102

§4. Stabilirea rezultatelor votării _____	103
§5. Atribuirea mandatelor _____	104
TITLUL VI. REFERENDUMUL _____	107
Capitolul I. Noțiune _____	107
Capitolul al II-lea. Tipuri de referendum _____	108
Capitolul al III-lea. Funcțiile referendumului _____	109
Capitolul al IV-lea. Regimul juridic al referendumului în	
România _____	110
<i>Secțiunea 1. Sediul materiei și tipuri de referendum _____</i>	<i>110</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Reguli generale privind referendumul</i>	
<i>național _____</i>	<i>111</i>
§1. Tipuri de referendum _____	111
§2. Participarea la referendum _____	111
§3. Valabilitatea referendumului _____	111
<i>Secțiunea a 3-a. Organizarea și desfășurarea</i>	
<i>referendumului _____</i>	<i>115</i>
§1. Stabilirea obiectului și a datei referendumului _____	115
§2. Circumscripțiile electorale. Secțiunile de votare _____	118
§3. Birourile și oficiile electorale _____	119
§4. Campania pentru referendum _____	120
§5. Desfășurarea referendumului _____	120
§6. Stabilirea rezultatelor referendumului _____	121
<i>Secțiunea a 4-a. Rolul Curții Constituționale în cadrul</i>	
<i>procedurii referendumului _____</i>	<i>122</i>
Capitolul al V-lea. Efectele referendumului _____	137
TITLUL VII. PARLAMENTUL _____	140
Capitolul I. Caracterizarea și funcțiile Parlamentului _____	140
<i>Secțiunea 1. Caracterizarea Parlamentului. Istoric _____</i>	<i>140</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Funcțiile Parlamentului _____</i>	<i>142</i>
§1. Funcția de reprezentare _____	142
§2. Funcția legislativă _____	143

§3. Funcția de stabilire a direcțiilor principale ale activității social-economice, culturale, statale și juridice _____	144
§4. Funcția de alegere, formare, avizarea formării, numire sau revocare a unor autorități statale _____	145
§5. Funcția de control _____	145
§6. Funcția de conducere în politica externă _____	151
§7. Funcția de organizare internă _____	158

Capitolul al II-lea. Structura Parlamentului și organizarea

lui internă _____	159
<i>Secțiunea 1. Structura Parlamentului _____</i>	<i>159</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Autonomia regulamentară și bugetară a Parlamentului _____</i>	<i>163</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Organizarea internă a Parlamentului _____</i>	<i>168</i>
§1. Grupurile politice parlamentare _____	168
§2. Birourile _____	171
§3. Comisiile parlamentare _____	175

Capitolul al III-lea. Funcționarea Parlamentului _____ 191

<i>Secțiunea 1. Mandatul sau legislatura _____</i>	<i>191</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Sesiunea _____</i>	<i>192</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Ședința _____</i>	<i>193</i>

Capitolul al IV-lea. Actele Parlamentului _____ 195

<i>Secțiunea 1. Categoriile de acte _____</i>	<i>195</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Legea, ca act juridic al Parlamentului _____</i>	<i>195</i>
§1. Conceptul de lege. Clasificări _____	195
§2. Procedura adoptării legilor _____	196
2.1. Inițiativa legislativă _____	196
2.2. Dezbaterile și adoptarea proiectului de lege _____	201
2.2.1. Sesizarea Camerelor Parlamentului _____	201
2.2.2. Dezbaterile și avizarea de către comisiile permanente competente _____	204
2.2.3. Procedura amendamentelor. Dezbaterile în plen _____	205
2.2.4. Votarea proiectului de lege _____	205
2.3. Posibilitatea de sesizare a Curții Constituționale pentru exercitarea controlului de constituționalitate al legii înainte de promulgare. Efectul deciziilor Curții	

Constituționale de constatare a neconstituționalității legii în control <i>a priori</i> _____	207
2.4. Promulgarea. Reexaminarea legii la cererea Președintelui României _____	209
2.5. Publicarea legii _____	210
2.6. Procedura de urgență _____	211
2.7. Angajarea răspunderii Guvernului asupra unui proiect de lege _____	212
<i>Secțiunea a 3-a. Hotărârea, act juridic al Parlamentului</i> _____	214
<i>Secțiunea a 4-a. Moțiunile</i> _____	218
§1. Noțiune și clasificare _____	218
1.1. Moțiunile simple _____	218
1.2. Moțiunea de cenzură _____	220
<i>Secțiunea a 5-a. Actele structurilor interne ale Parlamentului</i> _____	221
Capitolul al V-lea. Deputații și senatorii _____	222
<i>Secțiunea 1. Statutul deputaților și senatorilor</i> _____	222
<i>Secțiunea a 2-a. Dobândirea/pierderea calității de deputat/senator</i> _____	224
<i>Secțiunea a 3-a. Drepturile și obligațiile deputaților și senatorilor</i> _____	225
<i>Secțiunea a 4-a. Imunitatea parlamentară</i> _____	227
<i>Secțiunea a 5-a. Incompatibilități</i> _____	229
<i>Secțiunea a 6-a. Principii de conduită parlamentară. Răspundere și sancțiuni</i> _____	233
Capitolul al VI-lea. Consiliul Legislativ _____	237
TITLUL VIII. PUTEREA EXECUTIVĂ _____	240
Capitolul I. Aspecte generale _____	240
Capitolul al II-lea. Președintele României _____	241
<i>Secțiunea 1. Rol și atribuții</i> _____	241
§1. Dispoziții constituționale de referință _____	241
§2. Atribuții privind legiferarea _____	244
§3. Atribuții privind organizarea și funcționarea puterilor publice _____	245

§4. Atribuții privind alegerea, formarea, avizarea formării, numirea sau revocarea unor autorități publice _____	246
§5. Atribuții în domeniul apărării țării și asigurării ordinii publice _____	251
§6. Atribuții în domeniul politicii externe _____	251
§7. Atribuții ce decurg din obligațiile României de stat membru al Uniunii Europene _____	251
<i>Secțiunea a 2-a. Alegerea Președintelui României _____</i>	<i>254</i>
§1. Considerații generale. Cadru normativ _____	254
§2. Desfășurarea alegerilor _____	254
2.1. Listele electorale. Secțiile de votare _____	254
2.2. Birourile electorale _____	255
2.3. Candidaturile _____	255
2.4. Desfășurarea votării _____	257
2.5. Stabilirea rezultatului alegerilor _____	258
§3. Rolul Curții Constituționale în procesul electoral pentru alegerea Președintelui României _____	260
3.1. Cadru legal _____	260
3.2. Soluționarea contestațiilor privind înregistrarea sau respingerea înregistrării candidaturilor sau a semnelor electorale _____	261
3.3. Soluționarea contestațiilor privind împiedicarea unui partid sau a unei formațiuni politice ori a unui candidat de a-și desfășura campania electorală _____	266
3.4. Soluționarea contestațiilor privind anularea rezultatelor alegerilor _____	266
3.5. Confirmarea și validarea rezultatului alegerilor _____	267
<i>Secțiunea a 3-a. Răspunderea Președintelui României _____</i>	<i>275</i>
§1. Imunitatea Președintelui României _____	275
§2. Răspunderea politică a Președintelui României _____	281
§3. Răspunderea penală _____	282
<i>Secțiunea a 4-a. Actele Președintelui României _____</i>	<i>283</i>
§1. Decretul _____	283
1.1. Caracterizare generală _____	283
1.2. Clasificări _____	284
§2. Mesaje, declarații, apeluri _____	290

Capitolul al III-lea. Guvernul	293
<i>Secțiunea 1. Rolul, funcțiile și atribuțiile Guvernului</i>	293
<i>Secțiunea a 2-a. Structura și conducerea Guvernului</i>	294
<i>Secțiunea a 3-a. Funcționarea Guvernului</i>	295
<i>Secțiunea a 4-a. Actele Guvernului</i>	297
§1. Categoriile de acte	297
§2. Delegarea legislativă	297
2.1. Norme constituționale de referință	297
2.2. Statuări în jurisprudența Curții Constituționale cu privire la regimul ordonanțelor de urgență ale Guvernului	299
TITLUL IX. AUTORITATEA JUDECĂTOREASCĂ	307
Capitolul I. Delimitări conceptuale	307
Capitolul al II-lea. Instanțele judecătorești	308
<i>Secțiunea 1. Categoriile de instanțe judecătorești</i>	308
§1. Înalta Curte de Casație și Justiție	308
§2. Curțile de apel	308
§3. Tribunalele	309
§4. Judecătoriile	309
§5. Instanțele militare	310
§6. Instanțele extraordinare și instanțele specializate	310
<i>Secțiunea a 2-a. Specificul activității jurisdicționale și principiile fundamentale potrivit cărora se realizează justiția</i>	313
§1. Independența judecătorului și supunerea lui numai legii	313
§2. Principiul legalității	319
§3. Accesul liber la justiție	320
§4. Justiția se realizează în mod egal pentru toți	320
§5. Dreptul la apărare	321
§6. Prezumția de nevinovăție	321
§7. Publicitatea ședințelor de judecată	321
§8. Folosirea limbii oficiale și a limbii materne în justiție	321
Capitolul al III-lea. Ministerul Public	323
Capitolul al IV-lea. Consiliul Superior al Magistraturii	325
<i>Secțiunea 1. Rol și componență</i>	325

<i>Secțiunea a 2-a. Atribuțiile Consiliului Superior al Magistraturii</i> _____	326
§1. Atribuțiile Plenului Consiliului Superior al Magistraturii _____	326
§2. Atribuțiile secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii _____	328

TITLUL X. CURTEA CONSTITUȚIONALĂ _____ **331**

Capitolul I. Reglementarea Curții Constituționale _____ **331**

Capitolul al II-lea. Structura Curții Constituționale _____ **332**

Capitolul al III-lea. Atribuțiile Curții Constituționale _____ **333**

Secțiunea 1. Clasificare _____ **333**

Secțiunea a 2-a. Scurtă caracterizare _____ **333**

- §1. Controlul constituționalității legilor înainte de promulgare [art. 146 lit. a) teza I din Constituție] _____ **333**
- §2. Verificarea constituționalității inițiativelor de revizuire a Constituției [art. 146 lit. a) teza a II-a] și a legii de revizuire adoptate de Parlament (art. 23 din Legea nr. 47/1992) _____ **334**
- §3. Controlul constituționalității tratatelor sau a altor acorduri internaționale [art. 146 lit. b) din Constituție] _____ **335**
- §4. Controlul constituționalității regulamentelor Parlamentului [art. 146 lit. c) din Constituție] _____ **336**
- §5. Controlul constituționalității hotărârilor plenului Camerei Deputaților, hotărârilor plenului Senatului și hotărârilor plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului [art. 146 lit. l) din Constituție și art. 27-28 din Legea nr. 47/1992] _____ **336**
- §6. Soluționarea excepției de neconstituționalitate ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial [art. 146 lit. d) teza I din Constituție] _____ **338**
- §7. Soluționarea excepției de neconstituționalitate ridicate de Avocatul Poporului [art. 146 lit. d) teza a II-a din Constituție] _____ **339**
- §8. Soluționarea conflictelor juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice [art. 146 lit. e)] _____ **339**
- §9. Atribuția de a veghea la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României și de a confirma rezultatele sufragiului [art. 146 lit. f) din Constituție] _____ **340**

§10. Constatarea existenței împrejurărilor care justifică interimatul în exercitarea funcției de Președinte al României [art. 146 lit. g) din Constituție] _____	341
§11. Emiterea avizului consultativ pentru propunerea de suspendare din funcție a Președintelui României [art. 146 lit. h) din Constituție] _____	341
§12. Veghează la respectarea procedurii pentru organizarea și desfășurarea referendumului și confirmă rezultatele acestuia [art. 146 lit. i)] _____	342
§13. Verifică îndeplinirea condițiilor pentru exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni [art. 146 lit. j)] _____	342
§14. Hotărăște asupra contestațiilor care au ca obiect constituționalitatea unui partid politic [art. 146 lit. k)] _____	342
Capitolul al IV-lea. Reguli procedurale specifice activității Curții Constituționale _____	344
Capitolul al V-lea. Actele Curții Constituționale și efectele acestora _____	346
<i>Secțiunea 1. Tipuri de acte _____</i>	<i>346</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Obligativitatea erga omnes a deciziilor Curții Constituționale _____</i>	<i>347</i>
Bibliografie _____	351